

مجتمع آموزش عالی فقه

- سرشناسه: امینی، حسن، ۱۴۴۰-
عنوان و نام پدیدآور: بررسی تطبیقی خیر و شر از دیدگاه ابن عربی و ابن سینا/ مولف حسن امینی.
مشخصات نشر: قم: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ع)،
فروست اصلی: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ع)،
۱۳۹۳/۶۵/۳۵
نوبت فرعی: مجتمع آموزش عالی فقه ۵
نوبت اصلی: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ع)
شابک: مجتمع آموزش عالی فقه؛ ۵.
۹۷۸-۹۶۴-۱۹۵-۸۵۰-۵
وضعیت فهرست نویسی: فبا
یادداشت: کتابنامه
موضوع: ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰ - ۴۲۸ ق. --
موضوع: دلائل در اثبات خیر و شر
ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ ق. --
موضوع: دیدگاه درباره خیر و شر
موضوع: خیر و شر (فلسفه)
موضوع: خیر و شر -- مطالعات تطبیقی
شناسه افزوده: جامعه المصطفی العالمیه.
رده بندی کنگره: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ع)
رده بندی دیویی: ۱۳۹۳ الف ۲/۸ ب ج ۱۴۰۵
شماره کتابشناسی ملی: ۱۱۱/۸۴
۳۵۲۰۵۹۹

بررسی تطبیقی خیر و شر از دیدگاه ابن عربی و ابن سینا

حسن امینی

مرکز بین‌المللی
ترجمه و نشر المصطفی

● ناظر فنی: محمد باقر شکری

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فرا روی اندیشمندان مسلمان قرار گرفته به هم به نوعی برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ در حالی که پای‌بندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این‌رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عمق و اصالت اندیشه‌های ناب، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت تمامی بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) می‌باشد.

«جامعه المصطفیٰ (ص) العالمیه» برای تحقق این رسالت خطیر و در مسیر نشر معارف ناب محمدی (ص) «مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفیٰ (ص)» را تأسیس کرده است.

اثر حاضر با عنوان بررسی تطبیقی خیر و شر از دیدگاه ابن عربی و

ابن سینا حاصل پژوهش فاضل گرامی حسن امینی، کوششی است در به ثمر رساندن گوشه‌ای از این اهداف متعالی.

در پایان لازم می‌دانیم تلاش همه عزیزانی را که در نشر این کتاب سهمی داشته‌اند، سپاس گزارده، ارباب فضل و معرفت را به یاری بخوانیم تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

www.ketab.ir

فهرست

۱۱	پیشگفتار.....
۱۵	ساختار تحقیق.....
۱۷	۱. مقدمات.....
۱۷	زندگی و آثار ابن سینا.....
۲۰	روش ابن سینا در بحث خیر و شر.....
۲۸	زندگی و آثار ابن عربی.....
۳۱	روش ابن عربی در بحث خیر و شر.....
۴۶	قضا، قدر و سراقدر.....
۵۰	بالعرض و بالذات.....
۵۳	۲. مبانی ابن عربی در نظریه خیر و شر.....
۵۳	وحدت وجود و لوازم آن.....
۵۶	مراتب تجلی.....
۶۰	نظام احسن الهی.....
۶۳	تفاضل و تقابل وجوه.....
۷۱	اعیان ثابته.....
۷۵	۳. مبانی ابن سینا در نظریه خیر و شر.....
۷۵	واجب الوجود و ویژگی های آن.....
۷۶	ویژگی های واجب الوجود.....

مراتب موجودات.....	۸۰
نظام احسن.....	۸۴
علم عنایی.....	۸۶
صور ارتسامی.....	۹۰
۴. بررسی تطبیقی مبانی ابن سینا و ابن عربی.....	۹۷
تفاوت به لحاظ وحدت شخصی وجود.....	۹۷
تفاوت دو دیدگاه در «واجب».....	۱۰۰
تفاوت دو دیدگاه در صور ارتسامی.....	۱۰۲
تفاوت دو دیدگاه در صادر اول و قاعده «الواحد».....	۱۰۷
تفاوت در چیش نظام هستی.....	۱۱۱
تفاوت در دیدگاه در نظام احسن.....	۱۱۲
۵. خیر و شر بر اساس واجب و وحدت وجود.....	۱۱۵
معنای خیر و شر.....	۱۱۵
تقسیمات خیر و شر.....	۱۲۵
دیدگاه ابن سینا.....	۱۲۷
دیدگاه ابن عربی.....	۱۲۹
بررسی تطبیقی دیدگاه ابن سینا و ابن عربی.....	۱۳۵
۶. خیر و شر بر اساس نظام احسن الهی.....	۱۴۱
دیدگاه ابن سینا.....	۱۴۱
دیدگاه ابن عربی.....	۱۴۲
بررسی تطبیقی دیدگاه ابن سینا و ابن عربی.....	۱۴۹
۷. خیر و شر بر اساس تضاد و تفاضل و تقابل.....	۱۵۱
شُرور طبیعی از دیدگاه ابن سینا.....	۱۵۴
۱. نسبی بودن شر.....	۱۵۵
۲. اندک بودن شرور.....	۱۵۵
۳. ملازمت شرور اندک با خیر بسیار امکانی.....	۱۵۹
۴. عدمی بودن شرور.....	۱۶۱
شُرور طبیعی از دیدگاه ابن عربی.....	۱۶۴
۱. قلمرو شرور.....	۱۶۴

۱۶۸	۲. نسبی یا عدمی بودن شرور
۱۸۳	بررسی تطبیقی هر دو دیدگاه
۱۸۷	شرور اخلاقی و ارادی از دیدگاه ابن سینا
۱۸۸	شرور اخلاقی و ارادی از دیدگاه ابن عربی
۱۹۷	بررسی تطبیقی دیدگاه ابن سینا و ابن عربی
۲۰۵	۸. خواستگاه شرور
۲۰۶	دیدگاه ابن سینا
۲۰۹	دیدگاه ابن عربی
۲۱۰	۱. قابلیت محل، وسائط و غلبه جهات امکانی
۲۱۹	۲. اعیان ثابت
۲۲۲	بررسی تطبیقی آرای ابن سینا و ابن عربی
۲۲۷	۹. جبر و اختیار
۲۳۸	معنای اختیار
۲۴۱	قضا و قدر الهی و اختیار
۲۴۳	غیر ارادی بودن اراده و اختیار
۲۴۹	اراده حق و خلق در موطن فعل و اختیار
۲۵۵	مواضع خلاف و وفاق هر دو دیدگاه
۲۶۵	کتابنامه